

because the USA was interested in the permanent process of the post Soviet space disintegration. Taking into account that Russia owns a great bulk of natural resources the USA wanted it to collapse as it happened with the USSR.

The second outside factors group was financial one. The financial resources were transferred to the terrorist from Arabian countries, various America firms and funds and from private persons. The third group is the military one. The army of the Chechen terrorists was supported by the radical islamists from Pakistan, Afghanistan, Saudi Arabia.

As for the external factors in Pridnistrovie, Abkhazia, South Ossetia, N.Karabach conflicts it is necessary to emphasize that Russian troops took part in these conflicts because they protected Russians who lived in those republics or protected their geopolitical interests as it was in N.Karabach.

So it is necessary to underline that the conflicts in the post Soviet states developed with the support of great amount of different external factors that were interested in disintegration and escalation processes on this territory.

Key words: *ethnic conflict, post Soviet space, ethnoseparatist conflict, external factors, Chechnya, Pridnistrovie, Abkhazia, South Ossetia, N.Karabach.*

РЕЦЕНЗЕНТИ: *Балабанов К.В., д.політ.н, проф.; Зеленько Г.І., д.політ.н, проф.*

УДК 314.74(4-6ЕС):316.722 (045)

Е.В. Рябченко

КУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ ІНТЕГРАЦІЇ МІГРАНТІВ В ЄС НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Порушено питання інтеграції мігрантів у Європейському Союзі. Підкреслено, що ключову роль при наданні соціально-політичної ролі мігранту в приймаючому суспільстві відіграє культурний спадок країни або місцевості його походження. Приділено увагу до того, що для попередження ксенофобії та порушення прав людини, Рада Європи проводить низку заходів для взаєморозуміння мігрантів і приймаючого суспільства.

Ключові слова: *цивілізація, мігрант, культурні цінності, інтеграція суспільно-політична роль, Європейський Союз, Міжнародна організація міграції.*

За визначенням Міжнародної організації міграції, «мігрант - це той, хто приймає рішення переїхати в інший регіон або країну, задля кращих економічних та соціальних умов і поліпшити свої особисті перспективи та умови для своєї сім'ї». Інші ресурси стверджують, що мігрант - це людина, яка вирішує залишити країну поодиночці або спільно з іншими в інше місце, де вона проживає постійно або тимчасово. Якщо міграція відбувається від однієї країни до іншої, то це є зовнішня міграція, а коли вона відбувається від місця проживання до іншого міста чи села власної держави, то вона називається внутрішньою міграцією[1]. Як правило, більшість визначень, що відносяться до визначення міграції, мають спільні два основних моменти: а) переїзд фізичних осіб з одного місця в інше та б) перебування однієї особи (чи декількох) в іншій місцевості на короткий або тривалий час. Щодо стану досліджень міграційних процесів на рівні Ради Європи слід вказати, що до цієї теми у своїх роботах звертаються такі дослідники, як Ж.А. Зайончковська, О.А. Малиновська, В.О. Новік, В.І. Олефір, Ю.І. Римаренко,

Ю.М. Тодика, С.Б. Чехович та ін. Серед іноземних вчених Ф. Бродель, В. Дукелліс, О. Цакириди, П. Цартас,

Право на вільне пересування в межах та за межами країни визнається у Загальній Декларації прав людини. У статті 13 йдеться про те, що «кожна людина має право на свободу пересування і проживання в межах кордонів кожної держави» і «кожна людина має право покинути будь-яку країну, включаючи свою країну, а також повертатися до своєї країни». Тим не менше, немає ніяких міжнародних документів, в яких вибір своєї країни проживання визнано правом людини.

Як і всі люди, мігранти володіють правами людини. Положення щодо інструментів захисту прав людини поширюються на всіх, в тому числі на мігрантів. Проте, часто існує великий розрив між правами, які гарантує закон міжнародних прав людини для біженців, безпритульних, трудящих мігрантів та інших подібних груп, і реаліями з якими вони стикаються. Їх права часто порушуються, у тому числі право на життя, свободу і безпеку.

Особлива вразливість мігрантів пов'язана з їх міграційним статусом: вони перетнули міжнародні кордони, щоб в'їхати в іншу країну, громадянами якої вони не являються і в якій вони можуть, як правило, залишитися жити і працювати легально тільки з письмової згоди влади країни. Вони чужі у суспільстві приймаючої країни, тому вони можуть не знати місцевої мови, законів чи соціальних звичаїв, що послаблює їх здатність знати і відстоювати свої права. Вони можуть піддаватися дискримінації на роботі і в повсякденному житті, зіткнутися з проявами расизму і ксенофобії, а також стати жертвами злочину, здійсненого на основі упередженого ставлення.

Мета даної роботи полягає у висвітленні важливості культури в процесі інтеграції мігрантів та активації широкої культурної сфери для підтримки певних соціальних груп мігрантів, як на європейському та національних соціальних та політичних рівнях.

Мігрант в своєму багажі тримає необхідні проїзні документи, предмети першої необхідності, деякі особисті речі та інші матеріальні об'єкти. Але є так званий «багаж», який неможливо побачити, бо він знаходиться у внутрішньому всесвіті особистості. Разом з фізичним багажем, вона перевозить з собою спогади, досвід, образи, почуття, думки, ідеї, смаки і цінності, тобто всі ті елементи, що формують її особистість та поєднують з суспільством, де вона проживала. Однак, точного визначення міграції (у відповідь на питання: хто такий мігрант та міграція), яке б описувало внутрішній та духовний світ мігрантів і процесу їх зміни, перетворення, оновлення та пристосування, на жаль, не існує. Визначення мають, в основному, головні поняття, що визначають міграцію позитивно, називаючи її стимулом для змін та руху. Стандартні визначення міжнародних організацій і законів називають її надзвичайно важливою, «людським виміром» міграції. У цьому сенсі, ми маємо на увазі, що мігранти є творцями та носіями культури, що мігрують разом зі своєю культурою, менталітетом, цінностями, ідеологією та досвідом і взагалі те, що становить їхній внутрішній світ. Мігранти залишають свої домівки, притаманну їм культуру, суспільство. Міграція має відправну точку та призначення, коли мігрант оселяється у новому суспільстві, в іншому місці, в іншій культурі. Багато хто намагається розглянути феномен міграції тільки у статистиці, але цифри корисні лише у контролі потоку і охопленні соціальних потреб. У кінцевому рахунку жодна цифра чи статистика на рівні міжнародного досвіду ще не допомогли реальній інтеграції [2].

Слід навести статистичні дані, щоб охарактеризувати становище з мігрантами в Європі та світі. Загальна кількість міжнародних мігрантів зросла приблизно з 150 мільйонів за 2000 рік до 214 млн людей у 2010 році, 57% міжнародних мігрантів з країн з високим рівнем доходів. Хоча кількість мігрантів у відсотках від усього населення світу залишається стабільною за період з 2000 по 2010 роки, кількість грошей, які мігранти

відправили додому, різко зросла. Формальні і неформальні грошові перекази до країн, що розвиваються, не можуть перевищувати трьохкратну суму офіційної допомоги в цілях розвитку. Частка біженців серед мігрантів знизилася з 8,8% у 2000 році до 7,6% у 2010 році. 43,7 мільйона людей у всьому світі були примусово переселені через конфлікти і переслідування в 2010 році, це найбільша цифра за більш ніж 15 років. Сюди відносилися 15,4 мільйона біженців, 27,5 млн вимушених переселенців в межах своєї країни і більше 837 500 безпритульних. 44% біженців і 31% безпритульних становили діти у віці до 18 років у 2010 році. 15 500 клопотань про надання притулку було подано з боку самотніх або розлучених з батьками дітей в тому ж році [3].

Постійне проживання в окремій географічній місцевості означає спокій та буденність звичайного життя, розвиток діяльності, створення соціальної системи і, у кінцевому рахунку, культури. Коли людина завдяки сільському господарству перейшла від мандрювання до постійного місця проживання, то вона змогла розвиватися, удосконалювати інфраструктуру, організувати і створити цивілізацію, якою ми її знаємо. Завдяки проживанню на одному місці, людина змогла створити міста, села, досягти прогресу та розвитку. Кожна людина народжується в сім'ї, яка мешкає в певній місцевості. Ця географічна ділянка залишає відбиток на людину протягом її життя. Якщо географічний район знаходиться на півночі, то його діяльність організована відповідним чином, щоб вижити. Місцевість впливає на нього, але тоді людина діє так, щоб належним чином організувати свою діяльність та задовольнити якнайкраще свої потреби. Географічна місцевість при тривалому впливі суспільства, перетворює звичайну людину у носія культури, а не лише звичайного обивателя. Місце – це не порожній фізичний простір, це не лише відмітка на мапі: це культурний простір, що символізує суспільство, яке сформувало місцеву культуру особливої цінності та важливості [4]. Це формування продовжується і сьогодні. Простір пов'язаний із спогадами, звичаями, традиціями, пам'ятками, казками, дружбою, спогадами. Коли місцевість складає першорядне значення для жителів, частина їх діяльності стосується її зберігання та захисту, тому вони докладають зусиль, засобів та ресурсів на її розвиток. Втрата місцевості завдавала шкоди людям протягом тисячі років, тому вважається великим подвигом принести себе у жертву задля збереження місцевості. Місцевість має значне економічне і культурне значення. Бродель у своїй праці «Грамматика цивілізацій» заявив, зокрема, питання про зв'язок культури з простором, підкресливши, що вони мають взаємозалежності [5]. Суспільство не означає ізоляцію від культури і це пов'язано з географічним розташуванням: природні ресурси і важка праця людини створюють особливу культурну самобутність. Раніше, міграційні рухи були складніші, як і зв'язок між місцевостями. Люди подорожували менше, і інформація була досить неточною і невідомою. Тоді людина була більш прив'язаною до свого місця проживання. Тим не менше, промислова революція, глобалізація і привели до явища однорідності місцевості. Міста у різних куточках світу стали схожі. Міські люди відокремлені від своїх традицій та особливостей їх місцевої культури, від навколишнього природного середовища, створили нову, глобально рівномірну модель життя. Це явище відоме як «культурне відчуження». Одним з факторів, який створив і загострив явище «нової міграції» є «культурна відчуженість» і «соціальна глобалізація». Перший фактор примусив людей покинути їх домівки, сприяючи однорідності їх переїзду до чужоземного середовища, а другий є мотивованим іміджевими образами ЗМІ. Можна зробити висновок, що географічна місцевість, де проживають люди, протягом малого або великого часового періоду, перетворюється в «місце проживання» з культурою і певною самобутністю [6].

Поняття культури і цивілізації деяких теоретиків, як правило, ідентичні, в той час як інші розрізняють тонкі відмінності між ними. Ці поняття включають в себе усю людську діяльність, яку розглядають протягом довгого або короткого часу, що дозволяє

зробити комплексне тлумачення та експертизу соціальних явищ, особливо в духовному вимірі. свого часу багато науковців робили спроби аналізу та тлумачення складного, багатовимірного та багаторівневого поняття.

Цікавою є етимологія слів, яка виділяє загальну важливість та їх розвиток у часі. Слово «цивілізація» походить від латинського слова *Civis,-itas* та *civilis* (міста і громадяни), тому слово з самого початку описує поняття, безпосередньо пов'язані з містом, державою і громадяни ми, тобто структуровану місцевість, яка дозволяє людям охопити широкий спектр їхніх соціально-активних, економічних і політичних потреб. Слово культура походить від лат *Colere* (культивувати, сільське господарство: культивування полів). Очевидно, що воно означає вирощування внутрішнього та духовного світу, відмінність, яка схожа с *homo civilis* та *homo sylvaticus*, що означають «культурний», на відміну від «некультурної» людини [7].

З відомих визначень важливості культури досягнута така інтерпретація понять, які підкреслюють важливість соціального явища. Культура пов'язана з цивілізацією семантично та вважається спільною, але складною. Вона включає в себе знання, отримані від досвіду, також як традиції, звички, способи організації дня, сприйняття розпорядку дня, закони, що регулюють суспільство, неписані і письмові закони, які регулюють життя громадян: традиції, що зберігаються, мистецтво, цінності та переконання, метод, завдяки якому формується суспільство, його структура та інститути, манера спілкування її членів, та норми, що визначають їх відносини, духовний досвід, який в кінцевому рахунку характеризує суспільство людей, яке формується протягом довгого часу традиційними або новими шляхами і допомагає суспільству вижити, щоб зрозуміти самих себе, задовольнити потреби і реалізувати свої цілі. Культура є невід'ємною складовою виживання не тільки конкретної спільноти, але всього людства.

Культура в наш час підіймає питання, які створюють конфлікт, соціальну напруженість, але водночас є джерелом економічного добробуту та політичної стабільності. Все, здається, залежить від керівництва суспільства, маючи на увазі не тільки «офіційних представників», але усіх представників громадської думки. Таким чином, повертаємося до концепції політики, яка тісно пов'язана з культурою і політичною системою, яка переважає та окремі політичні та громадські рухи формуються під тиском певних подій [8].

Після Другої світової війни більшість країн сформулювали національну культурну політику. Багато країн навіть створили спеціалізовані державні установи, які займаються стратегією, координацією, контролем і загальною підтримкою "культурного сектору" економіки [9].

Для створення культурних об'єктів та їх подальшого розповсюдження потрібне спілкування. Без наявності спілкування не може існувати культура, принаймні такою, якою ми її знаємо на сьогоднішній день. Основним інструмент комунікації є мова. Знання мови – це є найбільш важливим фактором у процесі інтеграції мігрантів. З цим погоджуються самі мігранти, навіть не потрібні правові документи. Знання мови є основним інструментом для пошуку і виконання праці, для проживання, щоб поглибити розуміння культури. Без спілкування неможливо, з одного боку, щоб мігранти наздогнали соціальний рівень у культурних обмінах, а з другого боку, брати участь у використанні (або, швидше, використовувати) різних культурних цінностей. Доступ і використання культурних цінностей є основою для розуміння будь-якої культури. Культурні об'єкти, як творіння суспільства, включають в себе різноманітні культурні повідомлення, які, в кінцевому рахунку відображають культуру, яка створює їх. Можливо, будь-який мігрант краще зрозуміє суспільство з різними поняттями

політичної культури свободи і демократії через створені в західному світі живопис або театральну виставу та інше.

Мова як інструмент сприяє існуванню і розвитку соціального діалогу, який також необхідний для розвитку цивілізації. Поняття міжкультурної комунікації також включає в себе розвиток діалогу та співпрацю між культурами з метою процвітання та соціальної згуртованості. Діалог як конструктивний зв'язок між общинами з різними культурами сприяє взаєморозумінню і мирному співіснуванню. З цієї причини було створено міжкультурні програми, установи, щоб вирішити цю специфічну проблему [10].

Що стосується подальшої інтеграції мігранта слід урахувати поняття часу, що має певні фази. В першій фазі людина або група «відвідує», «знаходиться всередині» та йде рука об руку з спільнотою. Вона починає жити з нею, хоча раніше вона жила в іншому місці і була незалежною. Друга фаза, в організації суспільства, цій особі або команді, надається місце і призначається суспільно-політична роль. Третя фаза у процесі інтеграції включає в себе часткове або повне прийняття людини або групи на тій позиції, що була їй надана. Звичайно, цей процес встановлює «створення відносин», аналогічно з тим, що відбувається з усіма членами суспільства. Соціальні відносини, крім того, створюють «загальне місце» і вони ніколи не статичні.

Міжнародна організація з міграції приділяє особливу увагу мігрантам як особистостям, а не як до кількості людей, погоджуючись, що інтеграція – це процес, який вимагає часу, включаючи всі аспекти життя, молоді люди приймаються суспільством, відчувають повагу до культурних цінностей і почувають приналежність до нового суспільства. Ці три підходи є двосторонніми процесами, тобто є спробою дізнатися один одного, отримати розуміння, прийняття і повагу як від сторони суспільства, що приймає, і з точки зору мігрантів та біженців. Треба зазначити один важливий момент, що процес інтеграції є двосторонньою дією і повага прав людини і цінностей людськості повинні бути у обох сторін задля гармонійного співіснування індивідів у суспільстві [11].

Інтеграція в ЄС для мігрантів та біженців означає усунення нерівності, отримання кваліфікації, та пошуку кращих соціальних і економічних умов в приймаючих країнах, соціальну та економічну мобільність, освіту, охорону здоров'я, житло, соціальні послуги, соціальну участь в культурних заходах (Європейський довідник по інтеграції).

Історичне місце для визначення інтеграції громадян третіх країн в ЄС посіло засідання Європейської Ради в Тампері 1999 року, на якому були ухвалені пропозиції Греції, прийняті на пленарному засіданні Комітету регіонів, де було узгоджено роль регіонів та місцевого самоврядування Європи для розробки політики в галузі міграції, даючи поштовх на європейському рівні місцевому самоврядуванню, активно займатися питаннями інтеграції мігрантів [12].

Організоване громадянське суспільство бере активну участь у формуванні політики з інтеграції мігрантів в ЄС. Історичними датами є 21 березня 2002 року, коли Європейський економічний та соціальний комітет визначив інтеграцію мігрантів як «громадянську інтеграцію», як було запропоновано за ініціативами та рекомендаціями громадянського суспільства. Потім, 9-10 вересня 2002 року, відбулася конференція Соціального та економічного комітету за участю більше ста організацій, тоді була підкреслена необхідність прав мігрантів і їх доступ до соціальних послуг, охорони здоров'я і освіти. Після укладання Лісабонської угоди, особливо Статті 78 і 79 [10], питання інтеграції мігрантів розглядається у контексті економічної кризи і зміцнення конкурентоспроможності. Новий напрямок політики є виплата матеріальної допомоги мігрантам і приймаючим країнам, задля зміцнення вразливих верств суспільства, зміцнення соціальної солідарності, щоб уникнути створення нових ризиків відчуження. Інтеграція мігрантів в наш час безпосередньо пов'язана з пошуком роботи, міграційна

політика ЄС пов'язана з політикою інтеграції і є більш всеохоплюючою. Міграція повинна принести позитивні результати для всіх, для мігрантів, у приймаючих країнах, навіть в країні походження. З іншого боку, в культурній політиці ЄС (План 2011-2014) підкреслюється важливість культури в розвитку культурного різноманіття, обмін знаннями про культуру та міжкультурний діалог. Пріоритетом є поліпшення доступу та максимальної участі всіх соціальних груп в культуру суспільства та міжкультурний діалог. Зокрема, підкреслив, що країни-члени ЄС повинні вживати заходів до знедолених груп, що відчувають бідність та соціальну ізоляцію.

За європейською статистикою, приблизно 8% населення країн-учасниць ЄС складають іноземці, більшість з яких приїжджають з країн, які не є членами Євросоюзу. Загальний бюджет на міграцію в ЄС станом на 2007-2013 період складає 6 449 м. євро. Відповідний бюджет на культуру складає в ЄС на період 2007-2013 до 400 млн. євро (у тому числі на європейському рівні близько 8 млн. чоловік) [13].

Як уже згадувалося вище, міжкультурна комунікація є однією з найголовніших цілей ЄС. Інші цілі полягають в усвідомленні необхідності поширення «культурних товарів європейського значення». Культурний сектор може дієво внести свій вклад до інтеграції мігрантів і біженців через культурні заходи, крім додання імпульсу і розширення громадськості різних культурних установ, таких як музеї, культурні центри, театри, кінотеатри, клуби, музичні школи і т.д. В рамках колекції «передової практики», які можуть служити в якості шаблону для створення подальших культурних заходів, які сприяють міжкультурній комунікації та соціальної згуртованості, ми можемо відзначити, наприклад:

- створення голландського форуму «Соціальна Олімпіада» у містах для вирішення житлових проблем мігрантів і уразливих груп.

- у місті Роттердам діє план «Менсенбейб» (Бібліотека народу), розвивається діалог між стереотипами і упередженнями, наприклад, «всі мусульмани екстремісти», «іноземці не хочуть бути відкритими». Метою організації є розуміння того, що забобони не завжди відповідають істині. Також, члени групи «Eurocities», мережі з 128 великих міст Європи, прийняли статут під назвою «Високоєфективне управління в сфері інтеграції мігрантів та прийому осіб, які шукають притулку».[14]

Висновки:

По-перше, міграція є феноменом, який прийшов з «давнини», а кожен мігрант є носієм цивілізації, культури. По-друге, кожен мігрант вступає в нове для нього суспільство, з його власною культурою. Взаємна повага є необхідною умовою соціальної згуртованості і розвитку. При цьому культура є надзвичайно важливим фактором, який діє як катализатор в процесі інтеграції. Рада Європи сприяє міжкультурній комунікації і носії культури можуть зробити свій внесок у міжкультурні питання, діалог і соціальну згуртованість, у тому числі соціально вразливих груп, мігрантів та шукачів притулку. Також, слід відзначити, що культурні організації мають поважати культурні продукти, включаючи продукти різних культур, і співіснувати в межах ЄС, зберігаючи певний творчий потенціал у відповідних випадках.

Список використаної літератури

1. International Organization for Migration [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.iom.int/>

2. Compendium of Cultural policies and trends in Europe [Electronic resource]. – Mode of access: www.culturalpolicies.net

3. Компас : Посібник з освіти в області прав людини за участі молоді [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.coe.int/uk/web/compass/migration> ; Kompas : Posibnyk z osvity v oblasti prav liudyny za uchasti molodi [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu : <http://www.coe.int/uk/web/compass/migration>.

4. Βαρουξή Χ. Μεταναστευτική Πολιτική και Δημόσια Διοίκηση: Μια Ανθρωποδικαιωματική Προσέγγιση. Συμπεράσματα Έρευνας Πεδίου [Ηλεκτρονική πηγή] / Χ. Βαρουξή // Βαρουξή Χ. Όψεις μετανάστευσης και μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα, Σήμερα / Χ. Βαρουξή, Ν. Σαρρής, Α. Φραγκίσκου; Επιστημονική Υπεύθυνη Ι. Τσίγκανου. - Αθήνα, 2009. - σ.σ. 101-123. - Τρόπος πρόσβασης : http://www.ekke.gr/open_books/EKKE_BOOK_10.pdf
5. Бродель Ф. Грамматика цивилизаций [Электронный ресурс] / Ф. Бродель. – Москва : Весь мир, 2008. – Режим доступа : https://vk.com/doc479094_169331970?hash=439c8c97bf1a4df07c&dl=1ec721657dbed7b38f
6. Τσακηρίδη Ο. Ο λόγος των φορέων των μεταναστών: Πορίσματα έρευνας πεδίου, σχόλια, συμπεράσματα / Ο. Τσακηρίδη // Βαρουξή Χ. Όψεις μετανάστευσης και μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα, Σήμερα / Χ. Βαρουξή, Ν. Σαρρής, Α. Φραγκίσκου; Επιστημονική Υπεύθυνη Ι. Τσίγκανου. - Αθήνα, 2009. - σ.σ. 123-141. Τρόπος πρόσβασης : http://www.ekke.gr/open_books/EKKE_BOOK_10.pdf
7. Τσακηρίδη Ο., 2012, Μια πολιτισμική προσέγγιση για την ένταξη των μεταναστών: όψεις θεωρίας και πρακτικής. [Ηλεκτρονική πηγή] / Ο. Τσακηρίδη // Αφουξενίδης Α. Ένταξη των μεταναστών: αντιλήψεις, πολιτικές, πρακτικές / Α. Αφουξενίδης, Ν. Σαρρής, Ο. Τσακηρίδη. – Αθήνα, 2012. - σ.σ. 127-140. - Τρόπος πρόσβασης : http://www.ekke.gr/open_books/EntaxiMetanaston.pdf
8. Δεν είναι μόνο αριθμοί. ΔΟΜ/Αποστολή Ελλάδας [Ηλεκτρονική πηγή] // Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, 2009. – Τρόπος πρόσβασης : http://dide-anatol.att.sch.gr/perival/FAKELOS_ESY_OPOS_KI_EGO/IOM_tool_gr.pdf
9. Τσάρτας Π. Τουρίστες, ταξίδια, τόποι : Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις στον τουρισμό [Ηλεκτρονική πηγή] / Π. Τσάρτας. - Αθήνα, 1998. – Τρόπος πρόσβασης : <http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/tour/2012/KritikosGiannis/attached-document-1340621019-39671-16416/Kritikos2012.pdf>
10. MINERVA Project [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.minervaeurope.org/>
11. International Organization for Migration [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.iom.int/key-migration-term>
12. Рябченко Е. В. Етапи розвитку загальної міграційної політики Європейського Союзу щодо країн третього світу на початку ХХІ сторіччя / Е. В. Рябченко // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія. Політологія. - 2014. - Вип. 10. - С. 81-90 ; Riabchenko E. V. Etapy rozvytku zahalnoi mihratsiinoi polityki Yevropeiskoho Soiuzu shchodo krain tretoho svitu na pochatku KhKhI storichchia / E. V. Riabchenko // Visnyk Mariupolskoho derzhavnoho universytetu. Seriia : Istoriiia. Politolohiia. - 2014. - Vyp. 10. - S. 81-90
13. Σαρρής Ν. Οι αντιφατικές διαστάσεις της μεταναστευτικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση [Ηλεκτρονική πηγή] / Ν. Σαρρής // Όψεις μετανάστευσης και μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα σήμερα / Χρ. Βαρουξή, Ν. Σαρρής, Α. Φραγκίσκου; Επιστημονική Υπεύθυνη : Ι. Τσίγκανου. - Αθήνα, 2009. - σ.σ. 61-85. – Τρόπος πρόσβασης : https://docs.google.com/viewerng/viewer?url=http://www.thepressproject.gr/files/EKKE_BOOK_10.pdf
14. Eurocities [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.eurocities.eu>

Стаття надійшла до редакції 29.10.2015 р.

E. Riabchenko

CULTURAL ASPECT OF MIGRANTS' INTEGRATION IN THE EUROPEAN UNION NOWADAYS

The present article studies the importance of culture in the integration of migrants into European Union society. The International organization of migration defines the terms of

“migration” as a movement of a person or a group of persons, either across an international border, or within a state. It is concerned that the term migrant was usually understood to cover all cases where the decision to migrate was taken freely by the individual concerned for reasons of “personal convenience” and without intervention of an external compelling factor; it therefore applied to persons, and family members, moving to another country or region to better their material or social conditions and improve the prospect for themselves or their family. It is mentioned in the article that migration is as ancient as human civilization. Migration promotes and integrates the cultural heritage of the migrant, bearer of a definite culture. It is very important to respect the traditions of the migrant, but also it is vital importance for the migrant to be involved and acknowledged with European cultural heritage. It makes migrant to be a part of social and political life of the society-recipient of migrant. European Union is constantly facing with problem of migrants integration. Taking into account the main concern of human rights it is a challenge for the EU to make the proper conditions for the cultural adaptation of migrants, and, also, to prevent the recipient society from xenophobia. The laws of EU must be always updated in order to provide appropriate social and political role of migrant.

Migration is a process of social change where an individual, alone or accompanied by others, because of one or more reasons of economic betterment, political upheaval, education or other purposes, leaves one geographical area for prolonged stay or permanent settlement in another geographical area. It must be emphasized that migration is a trans-national process. Any such process involves not only leaving social networks behind (which may or may not be well established) but also includes experiencing at first a sense of loss, dislocation, alienation and isolation, which will lead to processes of acculturation. A series of factors in the environment combined with levels of stress, the ability to deal with stress, and the ability to root oneself according to one’s personality traits, will produce either a sense of settling down or a sense of feeling isolated and alienated. Migration has contributed to the richness in diversity of cultures, ethnicities and races in developed countries. Individuals who migrate experience multiple stresses that can impact their mental well being, including the loss of cultural norms, religious customs, and social support systems, adjustment to a new culture and changes in identity and concept of self. Further study, a better understanding of the complex interplay of these problems may eventually lead to preventative measures and lessen the xenophobia and social inequality.

Key words: *civilization, migrant, cultural values, integration, social and political role, European Union, International Organization of Migration.*

РЕЦЕНЗЕНТИ: *Пономарьова І.С., д.і.н, проф., Молчанова М.В., к.і.н, доц.*